

Hvad dør spædbørn af ?

Fakultetsdagen 2005
Det sundhedsvidenskabelige fakultet
Københavns Universitet

Gorm Greisen

En kuvøse i neonatalklinikken

Under dække af et tæppe og et lag plastik

... en meget lille pige

Kan hun klare sig ?

Anamnese

- Mor er rask, 1. graviditet
- cerclage ved 21 uger
- perforation og prolaps af fosterhinderne ved 23+1
- lungemodning med steroid
- cerclagen fjernes
- 2/11 2000 kl 06:39 vaginal fødsel ved 23+4
- intakte fosterhinder, ingen asfyksi
- maskeventilation i 30 sekunder med 40% O₂
- spontan vejrtrækning med maskeCPAP
- 5 min gammel i kuvøse med med nasalCPAP 30% O₂
- saturation 95-98%, god farve, livlig, puls 145
- 1 time gammel overflyttet til Neonatalklinikken
- vægt 512 g
- temperatur 36.0

....næste morgen

- stabil vejrtræning med 25% O₂
- Blodsukker normalt x 3 med i.v. glukose 4 mg/kg/min
- en lille afføring
- fået 1 ml ammemælk hver 4. time
- ekkokardiografi viser en lille dukтус med a/a ratio 1.3
- p-laktat stigende til 4.1 mmol/l
- blodtryk 35 mmHg
- p-bilirubin 147 mikromol/l

Den næste uge

- skrøbelig hud
- ikke kunnet tage mere mælk
- tiltagende apnø og bradykardi-tilfælde
- efter samtale med forældre forsøgt at etablere respiratorbehandling
- pneumothorax
- behandlingen indstillet

Neonatale dødsfald efter vægt i 2002

(Sundhedstyrelsens fødselsstatistik, 2004)

Fødselsvægt	Alle			
	0-6 dage		7-27 dage	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.
I alt	185	100,0	38	100,0
500-999	55	29,7	8	21,1
1000-1499	24	13,0	4	10,5
1500-1999	10	5,4	3	7,9
2000-2499	10	5,4	3	7,9
2500-2999	14	7,6	5	13,2
3000-3499	12	6,5	9	23,7
3500-3999	10	5,4	3	7,9
4000-4499	6	3,2	1	2,6
4500+	2	1,1	-	-
Uoplyst	42	22,7	2	5,3

~ 0.5% af fødslerne

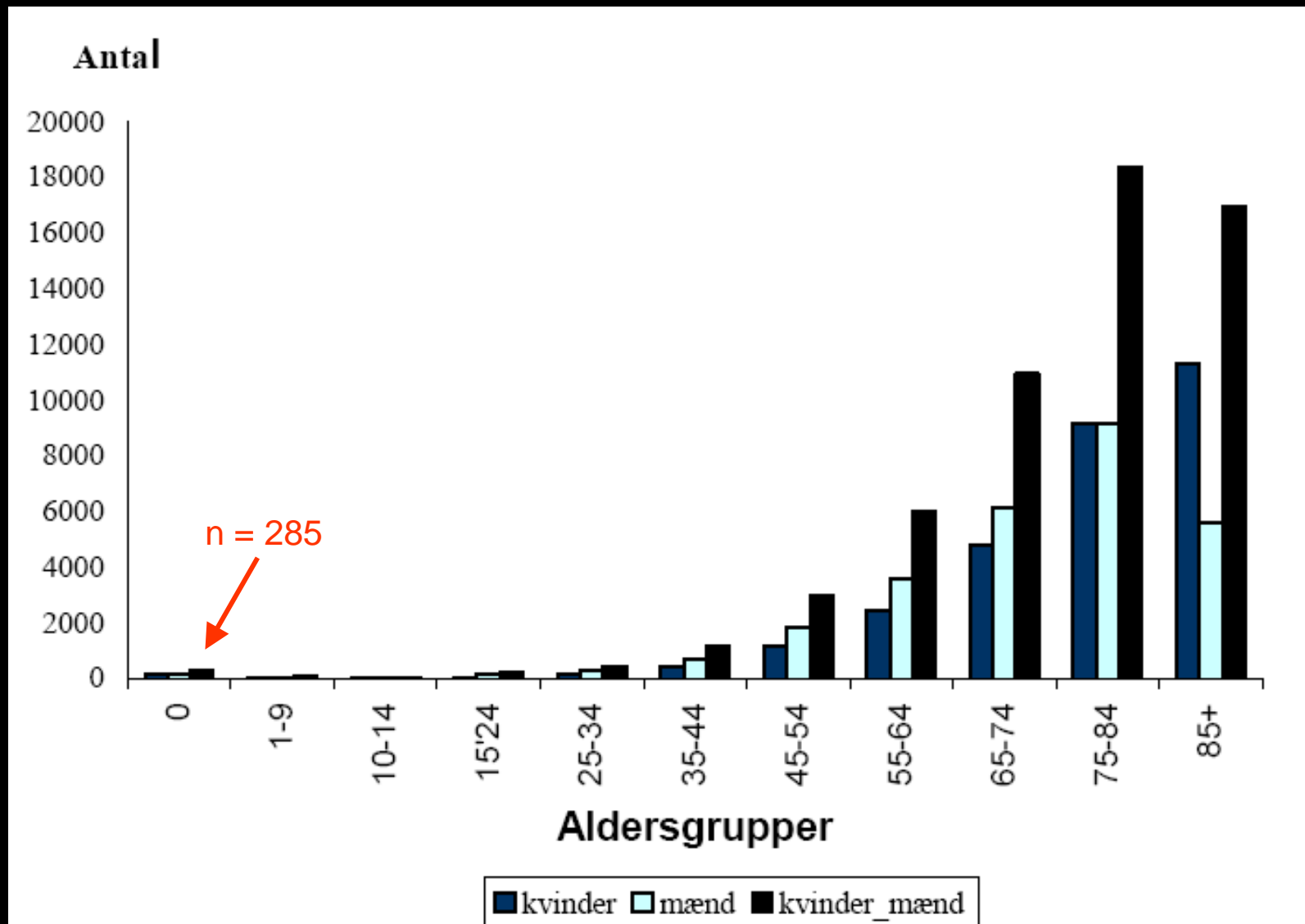
Dødelighedsmålene 2002

(Sundhedstyrelsens fødselsstatistik, 2004)

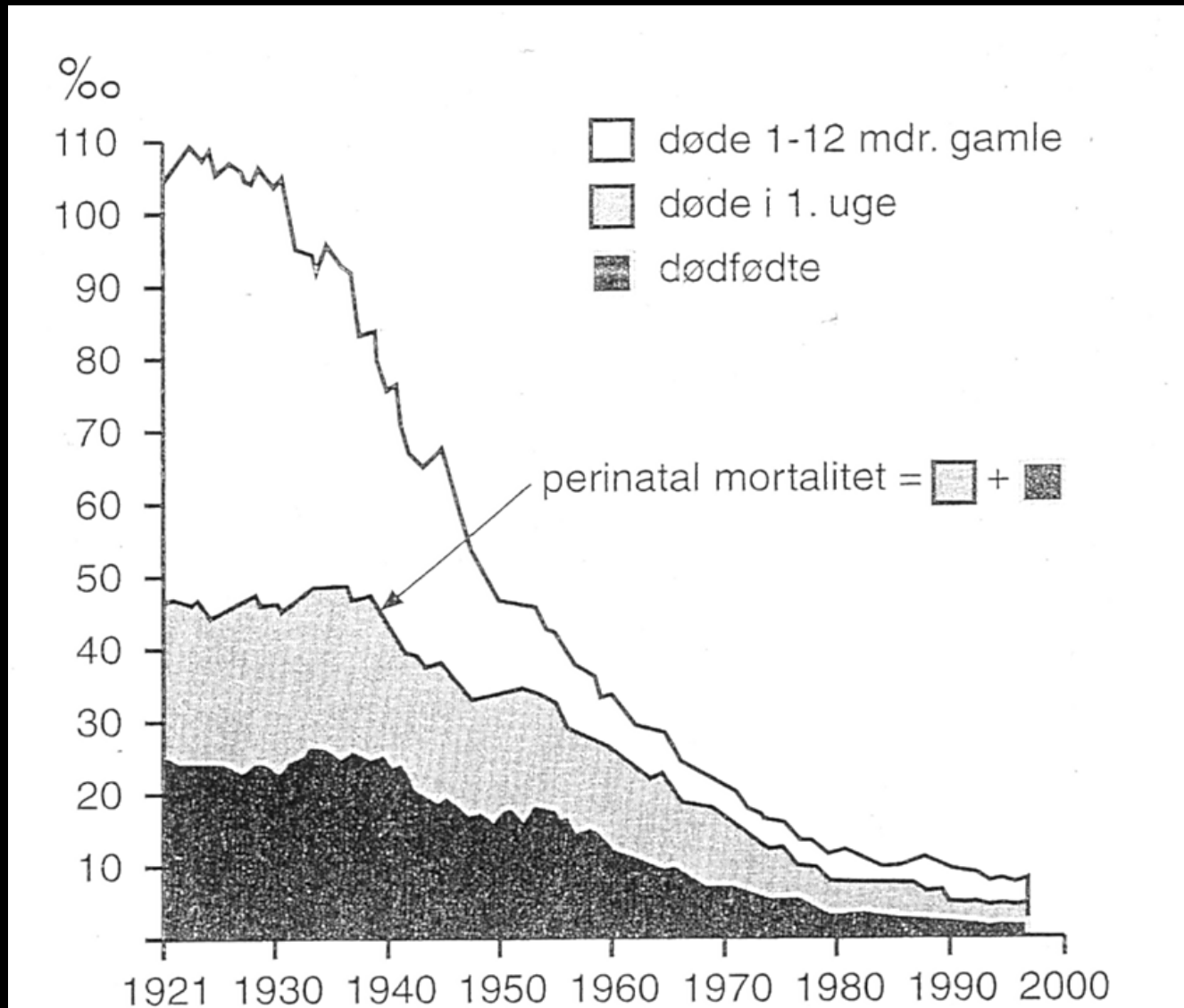
	2002*
Alle fødte	64 404
Heraf levendefødte	64 145
Dødfødte	259
Antal perinatalt døde	444
Antal neonatalt døde	223
Antal postneonatalt døde	62
Perinatal mortalitetsrate	6,9
Neonatal mortalitetsrate	3,5
Postneonatal mortalitetsrate	1,0
Spædbørnsdødeligheden	4,4

Antal dødsfald i Danmark i 2001 fordelt på køn og alder

(Sundhedsstyrelsens statistik fra dødsårsagsregistret 2005)

Spædbørnedødeligheden i Danmark i 1900-tallet

Døden i barndommen

(Fra Anne Lykkes disputats. Gyldendal 1998)

I 1877 afviste Københavns stadslæge, dr. Med. P:A: Schleisner, med stor vrede og megen selvfølelse at stigningen i den københavnske spædbarnsdødelighed til 25% kunne tages som udtryk for en svigtende indsats fra sundhedsmyndighedernes side: De fleste spædbørn døde af kolerine, og den sygdom mente han hørte til de såkaldte sæsonsygdomme:

...der ikke har nogen som helst Betydning som Maalestok for et Steds hygiejniske Forhold og vistnok lige saa lidt lader sig paavirke af preventive Foranstaltninger som den nordøstlige Polarvind, der bringer os Influenzaen

Schleisner var foregangsmand på by-hygiejnens område. Han var overbevist om at mange dødsfald kunne forebygges, men ved spædbørnene satte han grænsen. Spædbørnsdødelighedens udsving var tilfældige eller styret af upåvirkelige faktorer som antallet af fattige og kvaliteten af barneplejen. I 1877 stod Schleisner ikke alene med det synspunkt. For de fleste var det en selvfølge at **børn kunne dø af barndom som gamle dør af alderdom**

Effect of home-based neonatal care and management of sepsis on neonatal mortality: field trial in rural India

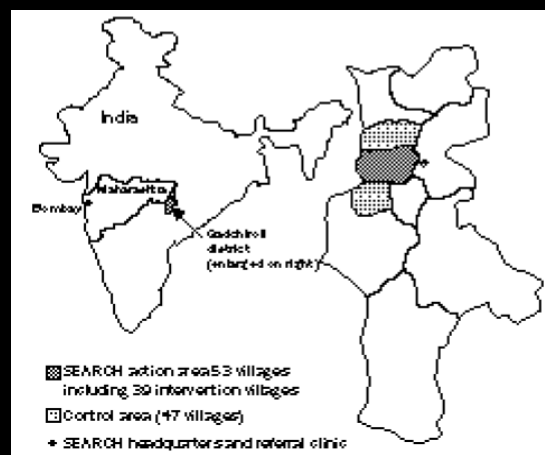
Abhay T Bang, Rani A Bang, Sanjay B Baitule, M Hanimi Reddy, Mahesh D Deshmukh

Summary

Background Neonatal care is not available to most neonates in developing countries because hospitals are inaccessible and costly. We developed a package of home-based neonatal care, including management of sepsis (septicaemia, meningitis, pneumonia), and tested it in the field, with the hypothesis that it would reduce the neonatal mortality rate by at least 25% in 3 years.

Introduction

Nearly 5 million neonates worldwide die each year, 96% of them in developing countries. Neonatal mortality rate per 1000 live births varies from 5 in developed countries to 53 in the least developed countries.^{1,2} Immunisation, oral rehydration, and control of acute respiratory infections have reduced the post-neonatal component of the infant mortality rate. Hence, neonatal mortality now constitutes 61% of infant mortality and nearly half of

Redskaberne for 'village health worker'

Contents of neonatal care kit given to village health workers

Flip chart for health education	Soap
Brush for cleaning nails and hands	Cotton
Torch	Spirit
Wristwatch	Sodium hypochlorite solution
Mucus sucker	Gentian violet 1%
Tube and mask for resuscitation	Tetracycline eye ointment
Spring balance for weighing	Disposable insulin syringes and needles
Thermometer	Gentamicin vials (40 mg/mL)
Photo album with reference pictures	Co-trimoxazole syrup
Baby clothes and head cover	Paracetamol (acetaminophen) tablets
Blanket	Vitamin K (1 mg ampoules)
Sleeping bag	
Breast pump for inverted nipples	
Spoon	
Records and file	

Resultaterne

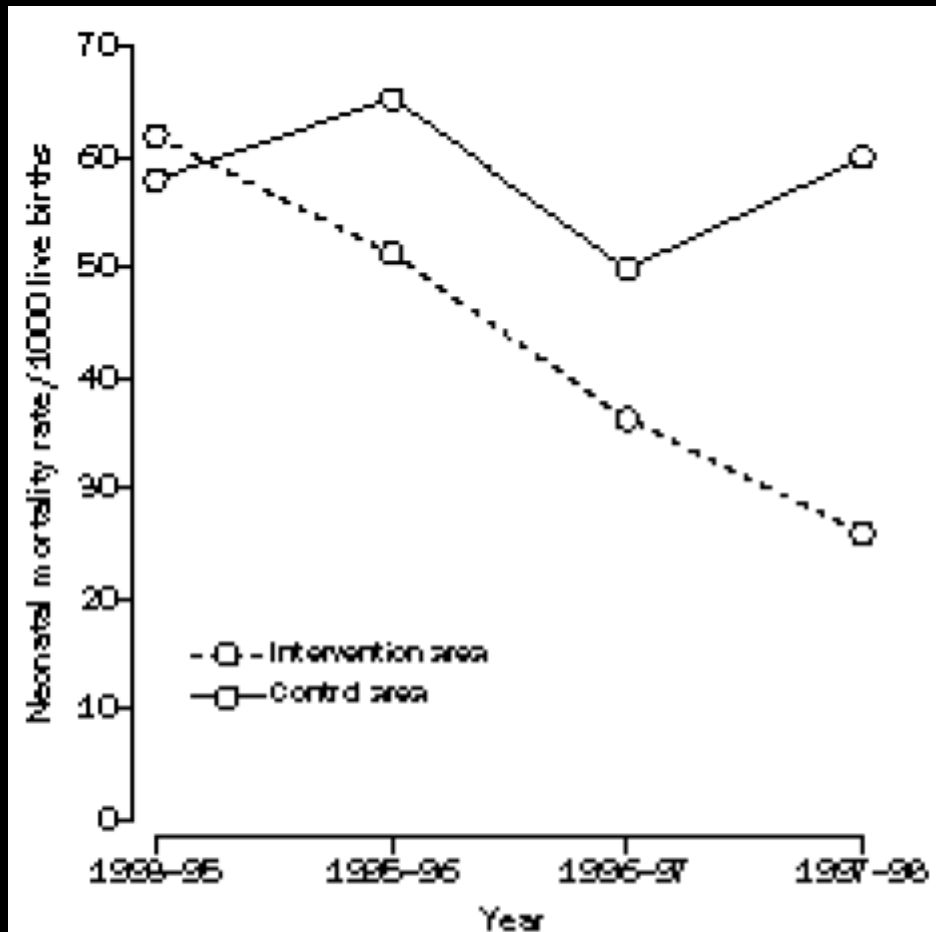

Figure 2: Neonatal mortality in intervention and control areas 1993-98

NMR = 60 / 1000

Smlg DK

NMR = 3.5 / 1000

Pligt-etik vs konsekvens-etik

(deontologi vs konsekventialisme)

Gradvis opnåelse af menneskelige kvaliteter

- Det befrugtede æg
- Færdigdannet foster
- Kan overleve fødslen
- Selvbevidst
- Ser 'den anden'

Grunde til at behandle 'dårlige' nyfødte

Absolutte

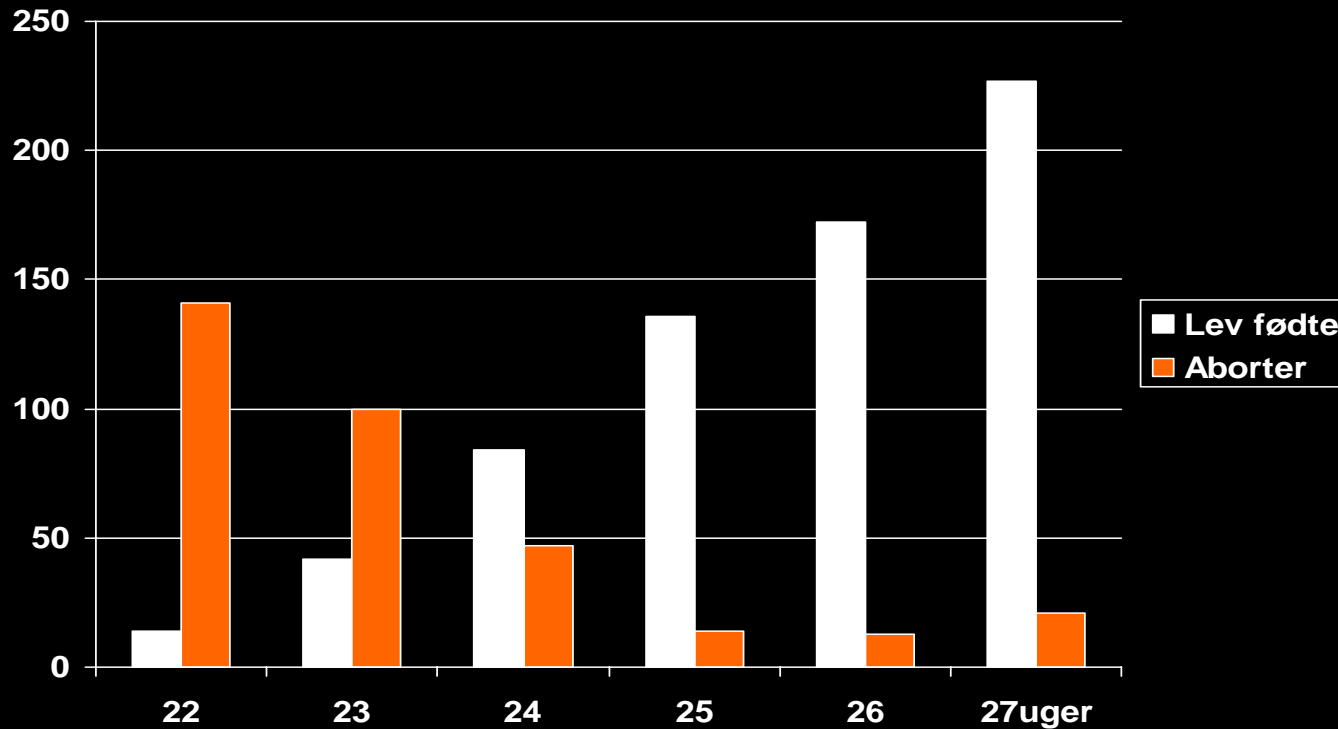
- Livets ukrænkelighed

Relative (i forhold til værdi)

- Som borger
- Som investering
- Aht. 'indre værdi'

Instinktive

Fødselsregistret 1998-01: Aborter + fødte med GA 22-27 uger (3.9/1000 levendefødte)

Lov om ændring af lov om ligsyn, obduktion og transplantation m.v. og børneloven

§ 1

I lov nr. 402 af 13. juni 1990 om ligsyn, obduktion og transplantation m.v., som ændret ved lov nr. 259 af 12. april 2000 og lov nr. 432 af 29. maj 2001, foretages følgende ændring:

1. § 17, stk. 1, affattes således:

»Loven finder tilsvarende anvendelse på børn, der efter udgangen af 22. svangerskabsuge fødes uden at vise livstegn (dødfødte børn).«

Givet på Amalienborg, den 2. marts 2004

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

I Dronningens Navn:
FREDERIK, Kronprins

Vejledning om kriterier for levende- og dødfødsel mv.

(Til landets sygehuse, landets læger og jordemødre, embedslægeinstitutionerne mv.)

-/

Ved livstegn forstås: Vejrtrækning, hjerteslag, pulsation i navlesnoen, eller tydelige bevægelser.

-/

Såfremt der iagttages mindst ét af de ovennævnte tegn på liv, efter at barnet/fostret er fuldstændigt født eller fremhjulpet, er det tale om et *levendefødt barn*.

-/

At barnet er levende født, er ikke ensbetydende med at det er *levedygtigt*.

Efter dansk lov vil der i udgangspunktet, og uanset baggrunden for at barnet er kommet til verden, være hjælpepligt i forhold til et levendefødt barn.

...the end